

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертатсияи Давлятбоева Сарвиноз Абдумаликовна дар мавзӯи «Шароитҳои педагогии ташаккули ҷаҳолнокии маърифатии донишҷӯён дар машғулиятҳои сотсиологияи тарбияи ҷисмонӣ ва варзиш (дар мисоли Донишкадаи тарбияи ҷисмонии Тоҷикистон ба номи С. Раҳимов)», ки дар барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 13.00.01 – педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот (илмҳои педагогӣ) пешниҳод гардидааст

Дар ҷаҳони муосир, аз он ҷумла, дар Тоҷикистон низ, ташаккули салоҳиятҳои калидии шахрвандони асри XXI бомаром идома дошта, имкониятҳоеро барои шахрвандон фароҳам меорад, ки бо ёрии онҳо инсон метавонад проблемаҳои ҳаётии худро ҳаллу фасл намояд. Дар ҷаҳорҷубаи салоҳиятҳои мазкур ҷаҳолнокии маърифатӣ ҷойгоҳи вижа дошта, нақши асосиро дар ташаккули салоҳиятҳои асосӣ, аз қабилӣ маҳорати омӯхтан, эҷодкорӣ, тафаккури интиқодӣ, коммуникативӣ, ҳамкорӣ ва монанди инҳо ро иҷро мекунад.

Ташаккули ҷаҳолнокии маърифатиро дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ муҳим мешуморем, зеро дар шароити имрӯза ҷомеа ва давлат ба рушди салоҳиятнокии хатмкунандагони муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ талаботи барзиёду баландтар матраҳ менамоянд.

Муҳимтарин намуди мустақилияти шахс, ҷаҳолнокии маърифатии ўст, ки таҳти таъсири бисёр омилҳо қабл аз ҳама таҳти таъсири муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ташаккул меёбад.

Аз ин лиҳоз, мавзӯи интиқобнамудаи Давлятбоева Сарвиноз Абдумаликовна «Шароитҳои педагогии ташаккули ҷаҳолнокии маърифатии донишҷӯён дар машғулиятҳои сотсиологияи тарбияи ҷисмонӣ ва варзиш (дар мисоли Донишкадаи тарбияи ҷисмонии Тоҷикистон ба номи С. Раҳимов)» дар шароити кунунӣ яке аз муҳимтарин масоили муассисаҳои таълимӣ маҳсуб меёбад.

Дар баробари ин таҳлили маълумоти эмпирикӣ ва санадҳои меъёрву ҳуқуқӣ шаҳодат медиҳанд, ки донишҷӯёни муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ дар муайян кардани мақсадҳои ҷаҳолнокии мустақилонаи маърифатии худ, дар раванди банақшагирии амалҳои худ барои расидан ба ҳадафҳои худ, хосатан хатмкардагони муассисаҳои таълимии равияи варзиш ва тарбияи ҷисмонӣ, ба душвории ҷиддӣ рӯ ба рӯ мешаванд. Онҳо дар ин кор муносибат ва шаклҳои хеле маҳдуди ҷаҳолнокии мустақилонаи маърифатиро истифода менамоянд.

Аз ин нуқтаи назар, унвонҷӯй мавзӯи бисёр муҳимеро барои таҳқиқи интиҳоб кардааст ва хеле дуруст таъкид менамояд, ки фаъолнокии маърифатии донишҷӯёни дар сурате ба таври дилхоҳ ташаккул меёбад, агар батанзимдарории раванди таҳсилот, яъне махсусиятҳои ҳатмӣ ва раванди марҳилавии азхудкунии вазифаҳо аз тарафи донишҷӯён ва амалисозии фаъолнокии мустақилонаи маърифатӣ дар машғулиятҳои сотсиологияи тарбияи ҷисмонӣ ва варзиш дар ДТҚТ ба номи С. Раҳимов ҳамчун яке аз ҳадафҳои пешбар, ба рушди фаъолнокии маърифатии донишомӯзон нигаронида шавад ва маҷмӯи шароитҳои педагогии таъминкунандаи самаранокии ташаккули фаъолнокии маърифатии донишҷӯён дар машғулиятҳои сотсиологияи тарбияи ҷисмонӣ ва варзиш дар ДТҚТ ба номи С. Раҳимов фароҳам оварда шавад.

Бо дарназардошти ин довталаби дараҷаи илмӣ модели ташаккули фаъолнокии маърифатии донишҷӯён дар машғулиятҳои сотсиологияи тарбияи ҷисмонӣ ва варзиш дар ДТҚТ ба номи С. Раҳимов таҳия ва пешниҳод намудааст, ки яке аз дастовардҳои асосии таҳқиқоти диссертатсионӣ мебошад.

Натиҷаҳои дар раванди таҳқиқот бадастовардаи унвонҷӯй мақсаднокии истифодаи амсилаи озмоишӣ ва шароити педагогии пешниҳоднамударо ҳангоми ташкили раванди таълим тавассути роҳи усулҳои гуногуни ташаккули фаъолияти маърифатии донишҷӯён дар чараёни машғулиятҳо аз ҷанби сотсиологияи тарбияи ҷисмонӣ ва варзиш ба сифати омилҳои муҳими баланд бардоштани дараҷаи сифати таълим ва маърифати шогирдон тасдиқ намуданд.

Бояд зикр кард, ки мавзӯи таҳқиқоти диссертатсионӣ аз лиҳози назариявӣ ва амалӣ то ба имрӯз ба қадри кофӣ аз ҷониби олимони соҳаи педагогикаи тоҷик мавриди таҳқиқ қарор нагирифта, вобаста ба ин муҳаққиқ дар ин ҷода кори илмӣ-таҳқиқотии шоёнро, шогирдона бошад ҳам, ба анҷом расонидааст. Зеро барои донишҷӯён-хатмкунандагони муассисаҳои таълимии равияи тарбияи ҷисмонӣ ва варзишдошта, ки бештар ба обутоби бадан машғул шуда, ба рушди маърифатнокии хеш камтар тавачҷӯх зоҳир мекунанд, соҳиби фаъолияти маърифати баланд шудан аз асоситарин мақсаду вазифаи раванди таълиму тарбия дар ин гуна муассисаҳои таълимӣ бояд бошад.

Аз ин дидгоҳ, унвонҷӯй таҳқиқоти шоёну муҳимеро ба сомон расонидааст, ки дархури ниёзҳои ҷомеаи имрӯза мебошад.

Андешаҳои дар боло иброзшуда арзиши илмию амалии диссертатсияи Давлатбоева Сарвинозро собит сохта, дар иҷрои кори

таҳқиқотӣ салоҳиятнокии илмӣ, мустақилият, тафаккури илмӣ доштан ва соҳиби маҳорату малакаи иҷрои корҳои илмӣ-таҳқиқотӣ будани унвонҷӯро нишон додааст.

Диссертатсияи Давлятбоева Сарвиноз Абдумаликовна дар мавзӯи «Шароитҳои педагогии ташаккули фаъолнокии маърифатии донишҷӯён дар машғулиятҳои сотсиологияи тарбияи ҷисмонӣ ва варзиш (дар мисоли Донишкадаи тарбияи ҷисмонии Тоҷикистон ба номи С. Раҳимов)» ба талаботи бандҳои 10,11,12,14 ва 16 «Низомномаи намунавӣ оид ба тартиби додани дараҷаҳои илмӣ ва унвонҳои илмӣ»-и ҚОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26 ноябри соли 2016 таҳти №505 тасдиқ гардидааст, комилан ва пурра ҷавобгӯй буда, муаллифи он Давлатбоева Сарвиноз Абдумаликовна ба дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз руи ихтисоси 13.00.01 - Педагогикаи умумӣ, таърихи педагогика ва таҳсилот (илмҳои педагогӣ) сазовор мебошад.

Доктори илмҳои педагогӣ,
профессори кафедраи забоншиносии
умумӣ ва типологияи муқоисавии
Донишгоҳи миллии Тоҷикистон

С.Э. Негматов

20.05.2021

Суроға: 734025, ш. Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ 17, Тел.: (+992 -37) 221 -77-11; Факс: (+992-37) 221-48-84; E-mail: tgnu@mail.tj

“Имзои С.Э. Негматовро тасдиқ мекунам”

Сардори раёсати кадрҳо ва
корҳои махсуси ДМТ

Тавқиев Э.Ш.

01.06.2021